

ТРЕНДИ РОЗВИТКУ АДМІНІСТРАТИВНОГО, ПОДАТКОВОГО, ЕКОЛОГІЧНОГО, ЗЕМЕЛЬНОГО ПРАВА

УДК 342.951
DOI 10.37772/2309-9275-2020-1(14)-12

КОЛІСНИК АННА СЕРГІЇВНА
здобувач Приватної установи «Науково-дослідний
інститут публічного права» м. Київ, Україна

ПОНЯТТЯ ТА ОЗНАКИ МИТНО-СЕРВІСНИХ ВІДНОСИН

Митні правовідносини як один із видів правовідносин мають виняткове значення в галузі здійснення публічного адміністрування митними органами та дотримання законності у нашій державі. З огляду на те, що даний вид правовідносин знаходиться лише на стадії формування та розвитку, дослідження цього питання набуває все більшої актуальності, оскільки у багатьох розвинених країнах вже сформовані «сервісні держави», що є одним із показників економічного розвитку такої країни.

Ключові слова: митні правовідносини, митно-сервісні правовідносини, режимне адміністрування, законність, забезпечення режиму законності.

Постановка проблеми. Митна служба України є одним із органів державної влади, який має визначену компетенцію в сфері державного управління та здійснює свої повноваження в межах такої компетенції. У процесі Євроінтеграції Україна проходить крізь реформування багатьох правових інститутів, вдосконалення та адаптацію національного законодавства до європейських стандартів. З огляду на це, оскільки, Україна проголосила курс на вступ до Європейського Союзу, що вимагає реформування сервісної держави в Україні, постає необхідність реформування інституту адміністративних послуг. У цій царині й формуються митно-сервісні відносини, які є предметом даного дослідження.

Аналіз останніх досліджень. Вивченням питань адміністративно-правового регулювання публічно-сервісної діяльності в Україні займалися такі науковці: Авер'янов В. Б., Курило В. І., Шопін І. М., Комзюк А. Т., Теремецький В. І., Карпенко О. В., Медведь О. М., Бондаренко І. О., Гуд А. М., Квеліашвілі І. М., Макаренко А. В., Гапонюк О. О., Журавель Я. В. та інші.

Виокремлення невирішених раніше проблем. Питання митних правовідносин у цілому в нашій державі не є достатньо дослідженим. Щодо митно-сервісних правовідносин, то самостійні дослідження з цього питання в Україні фактично відсутні, що зумовлює необхідність такого дослідження, зокрема, визначення поняття та основних ознак митно-сервісних відносин, визначення таких відносин як об'єкта режимного адміністрування, а також, визначення та

характеристику суб'єктів забезпечення режиму законності у галузі митно-сервісних відносин.

Метою даного дослідження є аналіз та вивчення такого особливого виду митних правовідносин як митно-сервісні відносини, виокремлення їх основних ознак.

Виклад основного матеріалу

1. Передумови виникнення нового типу митних відносин

Розбудова та розвиток України як сервісної держави передбачає виникнення нових типів правовідносин. Зокрема, поява митно-сервісних правовідносин зумовлена тим, що митна політика нашої держави проходить крізь процеси модернізації та наближення до стандартів провідних європейських країн.

Опрацювання концепції модернізації та вдосконалення діяльності фіскальних органів підкреслило, що фіскальна політика – один із пріоритетних напрямків діяльності нашої держави [7].

Світовий досвід наголошує на необхідності відходу від домінування фіскального напрямку діяльності митних органів, а також, на його збалансуванні іншими напрямами – контролюючим та сервісним [11].

На міжнародному рівні Світова організація торгівлі проголошує одним із основних векторів розвитку усіх держав – сприяння торгівлі. При цьому, таке сприяння розуміється як спрощення та гармонізація міжнародних торговельних процедур. Торговельні процедури в цьому випадку – види діяльності та певні формальні процедури, пов'язані зі збором,

передачею та обробкою даних, які необхідні для руху товарів у міжнародній торгівлі. Багато науковців спрощення процедур торгівлі визначають як спрощення, гармонізацію, стандартизацію та модернізацію існуючих торговельних процедур [12].

Більш того, у багатьох розвинених країнах формування «сервісної митниці» є показником рівня розвитку, тому що саме таке призначення митних органів дає змогу найбільш ефективно провадити зовнішньоекономічну діяльність, що в свою чергу має позитивний вплив на економічний розвиток держави. На міжнародному рівні сервісна митниця вважається обов'язковим елементом усіх процесів, які супроводжують зовнішньоекономічну діяльність. Мета митниці нового типу – спрощення митних процедур, впровадження нового типу фіскального контролю, який побудований за принципами міжнародної співпраці, обміну інформацією та контрольного сервісу [8].

Митну політику реалізує система органів виконавчої влади відповідно до галузевої компетенції, при здійсненні ними повноважень, їм варто брати до уваги те, що в сервісній державі органи виконавчої влади насамперед мають забезпечувати реалізацію прав громадян, а також представників суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності. При цьому, має змінюватися й напрям діяльності, оскільки в новому типі держави митні органи мають забезпечувати не стільки контрольну, скільки сервісну функцію [5].

Авер'янов В. Б. у свої працях зазначену вище функцію називає не просто сервісною, а публічно-сервісною. Науковець наголошує на тому, що ця функція має бути пріоритетною складовою діяльності митних органів поряд із іншими функціями [1, с. 77]. Із цим варто погодитись, оскільки дійсно, така функція митних органів виникла не дуже давно, однак, наразі вона має особливе значення, враховуючи курс, проголошений Україною та всі реформи, крізь які проходить наша держава.

Основне призначення митних органів – забезпечення митного адміністрування, основна мета якого – забезпечення дотримання законодавства в сфері митного регулювання, а також створення умов для розвитку зовнішньоекономічної діяльності, оскільки це в свою чергу забезпечить економічне зростання нашої держави. При цьому, управлінська спрямованість діяльності митних органів нікуди не зникає, а лише набуває нового змісту у відносинах між фізичними особами та публічною адміністрацією. Цей зміст реалізується завдяки появі нових функцій органів виконавчої влади, зокрема, і досліджуваної сервісної. Такі зміни зумовлені концепцією нової, сервісної держави, пріоритетні напрями якої зазнали

змін та змінили свою спрямованість на виконання правозахисних та сервісних функцій. Такі зміни породжують необхідність змін моделі системи органів влади, які забезпечують адміністративно-правове регулювання митних правовідносин.

На рівні Європейського Союзу діють норми, до яких наразі має прагнути наша держава, зокрема, Митний кодекс Європейського Союзу закріплює основною своєю метою простоту обслуговування та швидкість, а також наступні цілі:

- забезпечення правової визначеності та однаковості застосування правових норм для підприємств і підвищення якості тлумачення для митних службовців на всій території ЄС;
- завершення переходу до повністю електронного врядування в митних органах;
- пришвидшення та підвищення якості митних процедур для надійних економічних операторів;
- підвищення конкурентоспроможності європейського бізнесу, впровадження основних цілей стратегії ЄС щодо зростання і створення робочих місць;
- захист потоку товарів, які прямують транзитом до Європейського Союзу або з нього;
- захист фінансових та економічних інтересів Європейського Союзу та його держав-членів, а також забезпечення безпеки своїх громадян [13].

При цьому, митні органи усіх держав-членів зобов'язані дотримуватися цілей та завдань, проголошених та закріплених на рівні Європейського Союзу, а також несуть відповідальність у випадку недотримання таких положень.

Однак, варто зазначити, що фіскальна, та навіть сервісна функції в Митному кодексі ЄС згадуються лише опосередковано, в якості елемента, що повинен збалансувати основні захисні та безпекові функції митної адміністрації [9].

Відповідно до статті 544 Митного кодексу України призначенням митних органів є створення сприятливих умов для розвитку зовнішньоекономічної діяльності, забезпечення безпеки суспільства, захист митних інтересів України [10].

Отже, у цілому, призначення митних органів є схожим з призначенням митних органів у Європейському Союзі, однак, на законодавчому рівні ще не закріплено поняття митно-сервісних відносин, що, на думку автора, є важливим в сучасних умовах розвитку нашої держави. За визначенням автора митно-сервісні відносини – це правовідносини, які виникають у зв'язку зі здійсненням митними органами своїх повноважень, зокрема, під час надання ними послуг за запитом споживача сервісних послуг, які регулюються нормами митного законодавства.

Усе зазначене вище свідчить про те, що в Україні ще не працює концепція «сервісної держави», а лише відбувається її становлення та поступове впровадження, оскільки, окремих результатів уже вдалося досягти на практиці, зокрема, було впроваджено такі концепції: єдиного вікна, електронна черга, безбар'єрний доступ, було скоординовано та запроваджено видачу різноманітних довідок шляхом подання електронних запитів тощо.

На жаль, в Україні на законодавчому рівні відсутня закріплена концепція розвитку сервісної держави, однак, прагнення України до розвитку такої держави простежується в окремих законодавчих актах, які передбачають упровадження електронного врядування, у тому числі, електронних послуг, електронних звернень, електронного документообігу тощо. Наступні заходи спрощують багато процедур у державних органах та покращують доступ громадян до таких послуг.

2. Митно-сервісні відносини як об'єкт режимного адміністрування щодо забезпечення законності

Нормативно-правові основи діяльності органів Державної фіскальної служби України щодо надання адміністративно-правових послуг знаходяться в тісному зв'язку з організаційно-правовими формами діяльності органів державної влади в митній сфері як елемент даної державної інституції, а отже є функціональним елементом складової частини системи митно-правових відносин, які включають широкий спектр імперативно-диспозитивних відносин з переміщення товарів і транспортних засобів через митний кордон України.

Даний вид публічно-сервісної діяльності органів державної влади, на нашу думку, слід розглядати в нерозривному їх поєднанні, враховуючи при цьому специфічність такого особливого виду правовідносин як митні відносини, зокрема враховуючи їх характер, сукупність притаманних ознак та характеристик. Більше того, адміністративні послуги у митній сфері представлені окремими спеціальними, притаманними лише їм видами, що на нашу думку обумовлює актуальність дослідження даних послуг з точки зору визнання їх складовою системоутворюючого поняття «митні відносини» [4].

Публічно-сервісна діяльність у митній сфері – це діяльність митних органів у сфері публічного управління, пов'язана з забезпеченням та реалізацією прав, свобод і законних інтересів приватних осіб, яка проводиться шляхом надання послуг таким особам.

Щодо питання поняття митно-сервісних відносин, то на законодавчому рівні та в науковій доктрині наразі не сформовано єдиного визначення. Зокре-

ма, не існує навіть єдиної точки на правильність застосування саме такого поняття, оскільки, у науковій літературі зустрічаються наступні визначення як: «публічно-сервісні правовідносини», «сервісно-господарські відносини», «публічно-сервісні послуги», «адміністративно-сервісні послуги». Отже, при формулюванні визначення звернемося до визначень понять, які лежать в основі комплексного визначення митно-сервісних відносин.

Поняття правовідносини розкривалося вже багатьма вченими, зокрема, Галушко В. В. дає таке визначення адміністративних правовідносин – це суспільні відносини, урегульовані нормами адміністративного права [2]. Митні правовідносини є різновидом адміністративних і врегульовані нормами митного законодавства.

Термін «сервіс» у різних джерелах тлумачиться через такі категорії: обслуговування, послуги та походить від «служба», «служити» [6].

Митно-сервісні відносини, на нашу думку не є тотожними публічно-сервісним, оскільки, поняття публічно-сервісних відносин є більш широким, і поглинає поняття митно-сервісних відносин.

З наведених визначень можемо сформулювати таке визначення: митно-сервісні відносини – це правовідносини, які виникають у зв'язку зі здійсненням митними органами своїх повноважень, зокрема, під час надання ними послуг за запитом споживача сервісних послуг, які регулюються нормами митного законодавства.

Характерні особливості митно-сервісних відносин зумовлені специфікою їхнього виникнення. Зокрема, вони врегульовані нормами адміністративного та митного права, а отже, їхні особливості схожі з адміністративними та митними правовідносинами. Однак, неможна не врахувати певну їхню особливість: для адміністративних правовідносин характерні відносини «влади-підпорядкування», у митно-сервісних же відносинах, не заважаючи на те, що один із суб'єктів – митний орган, тобто орган державної влади, відносини «влади-підпорядкування» відсутні, а самі правовідносини носять скоріше зобов'язальний та горизонтальний характер.

Визначимо основні ознаки митно-сервісних відносин:

- ці відносини виникають у сфері митного права та пов'язані з наданням послуг – сервісу;
- один із учасників таких правовідносин – суб'єкти владних повноважень – митні органи;
- несубординаційний характер, тому що передбачають не односторонній вплив суб'єкта владних повноважень на підвладний об'єкт, а їх двосторонню взаємодію, тому такі правовідносини більше набли-

жені до зобов'язальних, оскільки, суб'єкт владних повноважень з одного боку може вимагати певної поведінки фізичної (юридичної) особи, але й фізична (юридична) особа в свою чергу може вимагати надання послуг;

- забезпечують інтереси приватних осіб;
- митно-сервісні відносини виникають на підставі прийняття митним органом сприятливого адміністративного акта, яким забезпечується реалізація прав, свобод та інтересів приватних осіб;

- є складовою частиною правовідносин, які виникають у митній сфері.

3. Поняття та суб'єкти забезпечення режиму законності у галузі митно-сервісних відносин

Суб'єктів митних правовідносин навіть під час надання ними сервісних послуг не можна ототожнювати з поняттям суб'єктів надання адміністративних послуг, оскільки поняття суб'єктів надання адміністративних послуг набагато вужче за значенням та характеризується публічно-сервісною спрямованістю їх діяльності.

Бондаренко І.О. пропонує таку класифікацію суб'єктів, які беруть участь у митних правовідносинах:

1) суб'єкти надання послуг, які наділені владними повноваженнями в галузі митних правовідносин:

- Державна фіскальна служба України;
- регіональні митниці;
- митниці;
- спеціалізовані митні установи та організації;

2) суб'єкти митних правовідносин, які не мають владних повноважень з питань надання послуг, які пов'язані з переміщенням через митний кордон України товарів і транспортних засобів, якими є підприємства, установи, організації, здійснюючи власну діяльність в галузі митної справи на підставі дозвільно-реєстраційних документів Державної фіскальної служби України, а саме:

- митний брокер;
- митний перевізник;
- суб'єкти господарювання, які надають послуги

зі зберігання товарів – склади тимчасового зберігання, митні ліцензійні склади, вантажні митні комплекси, автопорти, автотермінали – суб'єкти, які надають комплексні послуги [3].

Слід також додати такого суб'єкта як агент з митного оформлення, оскільки саме цей суб'єкт безпосередньо виконує в інтересах особи, яку представляє митний брокер, дії, пов'язані з пред'явленням митному органу товарів, транспортних засобів комерційного призначення.

Така класифікація як основний критерій поділу визначає наявність або відсутність владних повноважень у такого суб'єкта.

Аналізуючи норми чинного законодавства, що регулюють відносини в

митній сфері, можна зазначити наступний перелік суб'єктів митно-сервісних правовідносин: органи виконавчої влади, митні органи, органи місцевого самоврядування, підприємства, установи, організації, посадові особи, громадяни, іноземці, особи без громадянства. Важливим є лише той момент, що кожен із цих суб'єктів має свій перелік прав і повноважень, а також різний обсяг правосуб'єктності.

Відповідно до положень Митного кодексу України до митних органів належать: Центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну митну політику, митниця, митний пост [10].

Діяльність митних органів з питань надання адміністративних послуг характеризується тим, що шляхом правового регулювання діяльності державних органів у митній сфері за допомогою правових норм держава впливає на поведінку посадових осіб і митних органів задля захисту прав, свобод і законних інтересів приватних осіб.

Правове забезпечення функціонування та діяльності митних органів у першу чергу покликане задовольнити потреби суб'єктів звернення (фізичних або юридичних осіб).

Митні послуги належать до адміністративних послуг, оскільки, надання відповідних послуг вимагає наявності у суб'єкта надання послуги окремих специфічних знань та вмінь у митній сфері, тобто спеціалізованої кваліфікації. Адміністративні послуги, які надають органами державної влади в митній сфері, пов'язані з переміщенням товарів через митний кордон України, чим і зумовлена їхня безпосередня належність до митних правовідносин [4].

Висновки. Митно-сервісні відносини сформувалися в зв'язку з проголошенням нового типу держави. Цей вид відносин став поширеним та набув актуальності за останні роки, оскільки Україна стала на шлях вступу до Європейського Союзу, зобов'язуючись адоптувати своє законодавство під європейські стандарти. Варто зазначити, що задля ефективного впровадження та розвитку сервісної держави, необхідно на законодавчому рівні закріпити концепцію розвитку такої держави. У цій концепції необхідно поетапно зафіксувати, які реформи необхідно провести, які зміни ввести в законодавство, які інститути впровадити тощо. Така концепція допоможе створити з нашої країни справді сервісну державу, орієнтовану на забезпечення прав і свобод приватних осіб. Наразі є певні норми законодавства, які спрямовані на розвиток сервісної держави, однак, відсутність єдиної концепції призведе до хао-

тичного впровадження окремих норм та не принесе очікуваних результатів. У статті автором сформульовано поняття митно-сервісних відносин та виділено основні ознаки таких відносин, до яких відносимо, зокрема; такі відносини виникають у сфері митного права, основна спрямованість – надання

послуг; одним з учасників таких правовідносин є митний орган; виникають на підставі правового акту митного органу; спрямовані на забезпечення інтересів приватних осіб; мають несубординаційний характер; є складовою частиною митних правовідносин.

ЛІТЕРАТУРА

1. Авер'янов В. Б. Принцип верховенства права у сфері виконавчої влади: питання теорії та практика реалізації. *Право України*. 2010. № 3. С. 72–79
2. Адміністративне право України. Повний курс. Видання третє, Херсон: ОЛДІ-ПЛІУС, 2020. 584 с.
3. Гапонюк О.О. Встановлення змісту інституту адміністративних послуг у митній сфері. *Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України*. 2015. Вип. 218. С. 193-200.
4. Гапонюк О.О. Теоретико-правові підходи до визначення ролі та значення адміністративних послуг у системі митних відносин. *Наукові записки Інституту законодавства Верховної Ради України*. 2015. №6. С. 64-67. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nzizvru_2015_6_12.
5. Гуд А. М. Організація митно-правового регулювання зовнішньоекономічної діяльності підприємств: дис. ... канд. юрид. наук. Харків, 2017. 241 с.
6. Журавель Я. В. Поняття та ознаки терміна «публічно-сервісні відносини». *Право та державне управління*. 2020. № 2. С. 69-74. URL: http://pdu-journal.kpu.zp.ua/archive/2_2020/12.pdf.
7. Квеляшвілі І. М. Диверсифікація функціонального навантаження органів доходів і зборів, на які покладається здійснення митної справи в Україні. URL: [http://www.dridu.dp.ua/zbirnik/2015-02\(14\)/11.pdf](http://www.dridu.dp.ua/zbirnik/2015-02(14)/11.pdf).
8. Квеляшвілі І. М. Реформування державного управління митною справою України в умовах Європейської інтеграції: дис. ... д-ра з держ. упр. Дніпро, 2019. URL: http://www.dridu.dp.ua/nauka/sv_rada_D/dis/Kveliashvili_dissertation.pdf.
9. Макаренко А.В. Митна реформа: пошук оптимальної концепції. *Lex portus*. 2017. № 2 (4). С. 21-36. URL: https://lexportus.net.ua/vipusk-2-2017/makarenko_a_v_mytna_reforma_poshuk_optymalnoi_kontseptsii.pdf.
10. Митний кодекс України: Закон України від 13.03.2012 р. № 4495-VI. *Відомості Верховної Ради України*. 2012, № 44-45, № 46-47, № 48, ст. 552. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4495-17#Text>.
11. Business Ombudsman Council Системний звіт: актуальні проблеми бізнесу в митній сфері. URL: https://boi.org.ua/media/uploads/systemic_report_ii_2018/ii_2018_sytem_ua.pdf.
12. Grainger Andrew. Customs and trade facilitation: from concepts to implementation. *World Customs Journal*, 2018. Vol. 2, No. 1. URL: https://www.researchgate.net/publication/237575389_Customs_and_trade_facilitation_From_concepts_to_implementation.
13. Regulation (EU) No 952/2013 of the European Parliament and of the Council of 9 October 2013 laying down the Union Customs Code. Consolidated text. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:02013R0952-20200101>.

REFERENCES

1. Averianov V. B. (2010). Pryntsyv verkhovenstva prava u sferi vykonavchoi vlady: pytannia teorii ta praktyka realizatsii. *Pravo Ukrainy - Law of Ukraine*, 3, 72–79 [in Ukrainian].
2. Administratyvne pravo Ukrainy. Povnyi kurs. Vydannia tretie. (2020). Kherson: OLDI-PLIUS [in Ukrainian].
3. Haponiuk O. O. (2015). Vstanovlennia zmistu instytutu administratyvnykh posluh u mytnii sferi. *Naukovyi visnyk Natsionalnoho universytetu bioresursiv i pryrodokorystuvannia Ukrainy - Scientific Bulletin of the National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine*, Issue 218, 193-200 [in Ukrainian].
4. Haponiuk O. O. (2015). Teoretyko-pravovi pidkhody do vyznachennia roli ta znachennia administratyvnykh posluh u systemi mytnykh vidnosyn. *Naukovi zapysky Instytutu zakonodavstva Verkhovnoi Rady Ukrainy - Scientific notes of the Institute of Legislation of the Verkhovna Rada of Ukraine*, 6, 64-67. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nzizvru_2015_6_12 [in Ukrainian].
5. Hud A. M. (2017). Orhanizatsiia mytno-pravovoho rehuliuвання zovnishnoekonomichnoi diialnosti pidpriemstv. *Extended abstract of candidate's thesis*. Kharkiv [in Ukrainian].

6. Zhuravel Ya. V. (2020). Poniattia ta oznaky termina «publichno-servisni vidnosyny». *Pravo ta derzhavne upravlinni - Law and public administration*, 2, 69-74. URL: http://pdu-journal.kpu.zp.ua/archive/2_2020/12.pdf [in Ukrainian].
7. Kveliashvili I. M. Dyversyfikatsiia funktsionalnoho navantazhennia orhaniv dokhodiv i zboriv, na yaki pokladaietsia zdiisnennia mytnoi spravy v Ukraini. URL: [http://www.dridu.dp.ua/zbirnik/2015-02\(14\)/11.pdf](http://www.dridu.dp.ua/zbirnik/2015-02(14)/11.pdf) [in Ukrainian].
8. Kveliashvili I. M. (2019). Reformuvannia derzhavnogo upravlinnia mytnoiu spravoiu Ukrainy v umovakh Yevropeiskoi intehratsii. *Doctor's thesis*. Dnipro. URL: http://www.dridu.dp.ua/nauka/sv_rada_D/dis/Kveliashvili_dissertation.pdf [in Ukrainian].
9. Makarenko A. V. (2017). Mytna reforma: poshuk optimalnoi kontseptsii. *Lex portus*, 2 (4), 21-36. URL: https://lexportus.net.ua/vipusk-2-2017/makarenko_a_v_mytna_reforma_poshuk_optimalnoi_kontseptsii.pdf [in Ukrainian].
10. Mytnyi kodeks Ukrainy: Zakon Ukrainy vid 13.03.2012 r. № 4495-VI. (2012). *Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy*, № 44-45, № 46-47, № 48, art. 552. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4495-17#Text> [in Ukrainian].
11. Business Ombudsman Council. Systemnyi zvit: aktualni problemy biznesu v mytnii sferi. URL: https://boi.org.ua/media/uploads/systemic_report_ii_2018/ii_2018_sytem_ua.pdf [in English].
12. Grainger Andrew. (2018). Customs and trade facilitation: from concepts to implementation. *World Customs Journal*, Vol. 2, No. 1. URL: https://www.researchgate.net/publication/237575389_Customs_and_trade_facilitation_From_concepts_to_implementation [in English].
13. Regulation (EU) No 952/2013 of the European Parliament and of the Council of 9 October 2013 laying down the Union Customs Code. Consolidated text. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:02013R0952-20200101> [in English].

КОЛЕСНИК АННА

соискатель Частного учреждения

«Научно-исследовательский институт публичного права»

ПОНЯТИЕ И ПРИЗНАКИ ТАМОЖЕННО-СЕРВИСНЫХ ОТНОШЕНИЙ

Таможенные правоотношения как один из видов правоотношений имеют исключительное значение в области осуществления публичного администрирования таможенными органами и соблюдения законности в нашем государстве. Учитывая то, что сейчас этот вид правоотношений находится лишь на стадии формирования и развития, исследование этого вопроса приобретает все большую актуальность, поскольку во многих развитых странах уже сформированы «сервисные государства», что является одним из показателей экономического развития такой страны.

Ключевые слова: таможенные правоотношения, таможенно-сервисные правоотношения, режимное администрирования, законность, обеспечение режима законности.

KOLISNYK ANNA

Applicant of the Private Institution «Scientific Institute of Public Law»

THE CONCEPT AND FEATURES OF CUSTOMS AND SERVICE RELATIONS

Problem setting. In the article the authors analyse customs legal relations as one of the types of legal relations which have exclusive value in the field of implementation of public administration by customs bodies and observance of legality in our state. And although this type of legal relationship is only at the stage of formation and development, the study of this issue is becoming increasingly important, as in many developed countries «a service state» has already been formed, and it is one of the indicators of economic development of such a country.

Target of research. The purpose of the study is analysis and study of such a special type of customs relations as customs and service relations, highlighting their main features.

Analysis of recent researches and publications. The following scientists studied the issues of administrative and legal regulation of public service activities in Ukraine: Averyanov V. B., Kurylo V. I., Shopin I. M., Komzyuk A. T.,

Teremetsky V. I., Karpenko O. V., Medved O. M., Bondarenko I. O., Hud A. M., Kveliashvili I. M., Makarenko A. V., Gaponyuk O. O., Zhuravel Y. V. and others.

Article's main body. Development of Ukraine as a service state involves the emergence of new types of legal relations. In particular, the emergence of customs and service relations is due to the fact that the customs policy of our country is going through processes of modernization and approximation to the standards of leading European countries.

Customs policy is implemented by the system of executive authorities in accordance with sectoral competence, in exercising their powers, they should take into account that in the service state, the executive authorities must first ensure the implementation of the rights of citizens and representatives of foreign economic activity. At the same time, the direction of activity should change, as in the new type of state the customs authorities should provide not so much a control as a service function.

Public service activities in the customs sphere are the activities of customs authorities in the field of public administration, related to the provision and realization of the rights, freedoms and legitimate interests of individuals, which is carried out by providing services to such persons.

Customs and service relations are legal relations that arise in connection with the exercise of their powers by the customs authorities, in particular, when they provide services at the request of the consumer of service services, which are governed by customs legislation.

Conclusions and prospects for the development. The issue of customs relations in general is not sufficiently studied in our country. This indicates the relevance and prospects of its study.

In order to effectively implement and develop a service state, it is necessary to enshrine at the legislative level the concept of development of such a state. In this concept it is necessary to fix step by step, what reforms need to be carried out, what changes to introduce in the legislation, what institutes to implement and so on. This concept will help to create a truly service state in our country, focused on ensuring the rights and freedoms of individuals.

Keywords: customs legal relations, customs and service legal relations, regime administration, legality, ensuring the rule of law.

Колісник А. С. Поняття та ознаки митно-сервісних відносин. *Право та інноваційне суспільство*: електрон. наук. вид. 2020. № 1 (14). URL: <http://apir.org.ua/wp-content/uploads/2020/06/Kolisnyk14.pdf>